TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m kovo 9 d.*

Byloje C-293/04

dėl *Gerechtshof te Amsterdam* (Nyderlandai) 2004 m. birželio 14 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. liepos 9 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Beemsterboer Coldstore Services BV

prieš

Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J. Makarczyk, (pranešėjas), R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta ir G. Arestis,

* Proceso kalba: olandų.

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Beemsterboer Coldstore Services BV*, atstovaujamos advocaat J. van Nouhuys,

— *Inspecteur der Belastingdienst - Douanedistrict Arnhem*, atstovaujamo G. E. Wijngaard,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir C. Wissels,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. Albenzio,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos X. Lewis, padedamo advokato F. Tuytschaever,

susipažinęs su 2005 m. rugsėjo 8 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, toliau – Muitinės kodeksas) 220 straipsnio 2 dalies b punkto originalios redakcijos ir redakcijos po 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2700/2000 (OL L 311, p. 17) , išaiškinimo.

2 Šie klausimai pateikti nagrinėjant ginčą tarp pagal Nyderlandų teisę įsteigtos bendrovės *Beemsterboer Coldstore Services BV* (toliau – *Beemsterboer*) ir Belastingdienst – Douanedistrict Arnhem muitinės inspektoriaus (toliau – inspektorius) dėl importo muitų išieškojimo išleidus prekes.

Teisinis pagrindas

Muitinės kodeksas

3 Muitinės kodekso originalo redakcijos 220 straipsnis nurodo:

„1. Jeigu skolą muitinei sudaranti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą vadovaujantis 218 ir 219 straipsniais arba jeigu ji buvo įtraukta į apskaitą nurodžius

mažesnę už teisiškai privalomą sumokėti pinigų sumą, išieškotina muito suma arba papildomai išieškotina muito suma turi būti įtraukta į apskaitą per dvi dienas nuo tos dienos, kai muitinė sužinojo apie susidariusią padėtį ir galėjo apskaičiuoti teisiškai privalomą sumokėti pinigų sumą bei nustatyti skolininką (paskesnis įtraukimas į apskaitą). Šis terminas gali būti pratęstas vadovaujantis 219 straipsniu.

2. Išskyrus 217 straipsnio 1 dalies antrojoje ir trečiojoje pastraipose nurodytus atvejus, paskesnis įtraukimas į apskaitą neatliekamas, jeigu:

<...>

b) teisiškai privaloma sumokėti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu;

<...>"

4 Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas, kuris nuo 2000 m. gruodžio 19 d. buvo iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 2700/2000, nustato:

„Teisiškai privaloma sumokėti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią

pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu.

Jeigu prekių lengvatinis statusas nustatomas pagal administracinio bendradarbiavimo sistemą dalyvaujant trečiosios šalies institucijoms, kurios išduoda netinkamą sertifikatą, toks išdavimas yra klaida, kurios nebuvo galima nustatyti pagal 1 dalį.

Vis dėlto netinkamo sertifikato išdavimas nėra klaida, jeigu sertifikatas buvo išduotas pagal neteisingai eksportuotojo pateiktus faktus, išskyrus tuos atvejus, kai visų pirma yra aišku, kad sertifikatą išdavusios institucijos žinojo arba turėjo žinoti, kad prekės neatitiko reikalavimų, pagal kuriuos taikomas preferencinis režimas.

Apmokestinamas asmuo gali įrodyti, jog buvo sąžiningas, jeigu yra akivaizdu, jog vykdydamas atitinkamas operacijas jis dėjo visas pastangas, kad įvykdytų visas preferencinio režimo taikymo sąlygas.

Vis dėlto apmokestinamas asmuo negali įrodyti, jog buvo sąžiningas, tuo atveju, kai Europos Komisija *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą, kuriame teigiama, kad yra abejonių dėl tinkamo preferencinių susitarimų taikymo jas gaunančioje šalyje."

Europos Bendrijų ir Estijos Respublikos sutartis dėl laisvosios prekybos bei su prekyba susijusių dalykų

5 Prie Europos bendrijos, Europos atominės energijos bendrijos ir Europos anglių ir plieno bendrijos, iš vienos pusės, ir Estijos Respublikos, iš kitos pusės, sutarties dėl

laisvosios prekybos bei su prekyba susijusių dalykų, pasirašytos 1994 m. liepos 18 d. (OL L 373, p. 2, toliau – sutartis dėl laisvosios prekybos) pridėtas protokolas Nr. 3 dėl prekių kilmės ir administracinio bendradarbiavimo metodų, kuris iš dalies buvo pakeistas 1997 m. kovo 6 d. Europos Bendrijų ir Estijos Respublikos Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/97 (OL L 111, p. 1, toliau – Protokolas Nr. 3).

6 Protokolo Nr. 3 16 straipsnio 1 dalis „Bendrieji reikalavimai", kuri įtraukta į V skyrių, dėl kilmės įrodymo nurodo:

„1. Bendrijos kilmės prekių importui į Estiją bei Estijos kilmės prekių importui į Bendriją taikomos sutarties nuostatos, pateikus:

a) <...> prekių judėjimo sertifikatą EUR.1 (toliau – sertifikatas EUR.1), kurio pavyzdys yra III priede;

<...>".

7 Šio protokolo 17 straipsnio „Prekių judėjimo sertifikato EUR.1 išdavimo procedūra" 3 dalis numato:

„3. Kreipdamasis dėl sertifikato <...> EUR.1, eksportuotojas turi būti pasiruošęs, eksportuojančios šalies, kurioje buvo išduotas sertifikatas <...> EUR.1, muitinės

pareigūnams reikalaujant, pateikti bet kuriuo metu visus reikalingus prekių kilmę įrodančius dokumentus, taip pat ir įvykdyti kitus šio protokolo reikalavimus."

8 Pagal to paties protokolo 28 straipsnio 1 dalį „Kilmės įrodymų ir patvirtinančių dokumentų saugojimas":

„1. Eksportuotojas, siekiantis gauti sertifikatą EUR.1 mažiausiai trejus metus turi saugoti dokumentus, numatytus 17 straipsnio 3 dalyje."

9 Protokolo Nr. 3 32 straipsnis „Kilmės įrodymo patikrinimas" nustato:

„1. Kilmės įrodymų patikrinimas išleidus prekes vykdomas atsitiktine tvarka ar kai importuojančios valstybės muitinės pareigūnai abejoja dėl tokių dokumentų autentiškumo, atitinkamų produktų kilmės statuso ar kitų šio protokolo reikalavimų vykdymo.

<...>

3. Patikrinimą atlieka eksportuojančios šalies atsakingi muitinės pareigūnai. Šiam tikslui jie turi teisę pareikalauti bet kokių įrodymų ir atlikti bet kokį buhalterinių dokumentų patikrinimą ar bet kokį kitą, jų manymu, naudingą patikrinimą."

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 1997 metais *Hoogwegt International BV* (toliau – *Hoogwegt*) iš Estijos įmonės *AS Lacto Ltd* (toliau – *Lacto*) nupirko sviesto siuntų. Šias siuntas Nyderlandų pasienyje deklaravo muitinės tarpininkas *Beemsterboer*, veikiantis *Hoogwegt* vardu. Estija buvo nurodyta prekių, kurios vėliau buvo paleistos į laisvą apyvartą taikant preferencinį muitų tarifą, remiantis minėta sutartimi dėl laisvosios prekybos, kilmės šalimi. Sviesto kilmei įrodyti kiekvienai muitinės deklaracijai buvo pateiktas sertifikatas EUR.1, *Lacto* prašymu išduotas Estijos muitinės.

11 2000 metų kovo mėnesį gavus informaciją dėl sukčiavimo susijusio su sviestu, parduodamu tarp Europos Sąjungos ir Estijos, Europos Bendrijų Komisijos sudaryta delegacija, bendradarbiaudama su nacionaline muitine, atliko patikrinimą.

12 Tyrimo metu išaiškėjo, kad *Lacto* neišsaugojo originalų, patvirtinančių eksportuoto sviesto kilmę.

13 2000 m. liepos 14 d. sprendimu Talino (Estija) muitinės inspekcija pripažino sertifikatus EUR.1 negaliojančiais ir juos panaikino. *Lacto* pateikus skundą Estijos muitinei, sprendimas panaikinti šiuos sertifikatus dėl formalių priežasčių buvo pripažintas negaliojančiu.

14 Kadangi nebuvo galima nustatyti sviesto kilmės, Nyderlandų muitinė pradėjo iš *Beemsterboer* išieškojimą išleidus prekes. Atmetus *Beemsterboer* skundą dėl reikalavimo sumokėti muitus, ji pareiškė ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

15 Tokiomis aplinkybėmis *Gerechtshof te Amsterdam* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar nauja <...> (Muitinės kodekso) 220 straipsnio 2 dalies pradžios ir b punkto teksto redakcija taikoma tuo atveju, kai skola muitinei atsirado ir išieškojimas išleidus prekes buvo įvykdytas iki šios nuostatos įsigaliojimo?

2) Jei atsakymas į pirmą klausimą yra teigiamas, ar EUR.1 sertifikatas, kuris iš esmės negali būti pripažintas neteisingu, nes prekių, kurioms sertifikatas buvo išduotas, kilmė negalėjo būti patvirtinta patikrinimu išleidus prekes, kai vien tik dėl šios priežasties buvo atsisakyta prekėms taikyti preferencinį režimą, yra „neteisingas sertifikatas“ <...> (Muitinės kodekso) 220 straipsnio 2 dalies b punkto naujo teksto prasme ir, jei taip nėra, ar suinteresuotoji šalis vis dėlto gali sėkmingai remtis šia nuostata?

3) Jei atsakymas į antrą klausimą yra teigiamas, kam tenka pareiga įrodyti, kad sertifikatas yra pagrįstas eksportuotojo klaidingu faktinių duomenų nurodymu, arba kas turi įrodyti, kad sertifikatą išdavusios institucijos akivaizdžiai žinojo ar turėjo žinoti, kad prekėms negalėjo būti taikomas preferencinis režimas?

4) Jei atsakymas į pirmą klausimą yra neigiamas, ar suinteresuotoji šalis gali sėkmingai remtis <...> (Muitinės kodekso) 220 straipsnio 2 dalies pradžia ir tokiu b punktu, koks jis buvo iki 2000 m. gruodžio 19 d., tuo atveju, kai vėliau negali būti nustatyta, ar EUR.1 sertifikato išdavimo metu muitinė turėjo pagrįstą priežastį jį išduoti?"

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmo klausimo

16 Savo pirmu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo klausia, ar Muitinės kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punktas taikomas atsiradusiai skolai muitinei, kurios išieškojimas išleidus prekes buvo įvykdytas iki šio reglamento įsigaliojimo.

17 Nyderlandų vyriausybė, inspektorius ir Italijos vyriausybė mano, kad į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai. Priminusi materialinių normų taikymo laiko atžvilgiu tvarką Bendrijos teisėje, Nyderlandų vyriausybė mano, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas yra įprasta materialinė nuostata ir tai suponuoja, kad ji negali turėti poveikio atgaline data. Italijos vyriausybė tvirtina, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto nauja redakcija taikoma tik skoloms, atsiradusioms po 2000 m. gruodžio 19 d., įsigaliojus Reglamentui Nr. 2700/2000.

18 Komisija siūlo teigiamai atsakyti į pirmą klausimą ir primena, kad atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2700/2000 parengiamuosiuose dokumentuose išdėstytus argumen-

tus, prie Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto pridėtos nuostatos siekia patikslinti šį tekstą, kad būtų labiau užtikrintas teisinis saugumas, o ne jį pakeisti. *Beemsterboer* manymu, nauja Muitinės kodekso 220 straipsnio redakcija yra iki 2000 m. gruodžio 19 d. egzistavusios taisyklės išaiškinimas, ir todėl ją galima taikyti atgaline data.

19 Primintina, kad remiantis nusistovėjusia teismo praktika procesinės normos paprastai yra taikomos visiems jų įsigaliojimo metu nagrinėjamiems teisiniams ginčams (žr. 1993 m. liepos 6 d. Sprendimo *CT Control (Rotterdam) ir JCT Benelux prieš Komisiją*, C-121/91 ir C-122/91, Rink. p. I-3873, 22 punktą; 1999 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *De Haan*, C-61/98, Rink. p. I-5003, 13 punktą; 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Illumitrónica*, C-251/00, Rink. p. I-10433, 29 punktą ir 2004 m. liepos 1 d. Sprendimo *Tsapalos ir Diamantakis*, C-361/02 ir C-362/02, Rink. p. I-6405, 19 punktą).

20 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad tiek, kiek Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas reglamentuoja sąlygas, kuriomis mokesčių mokėtojas dėl muitinės klaidos yra atleidžiamas nuo importo muitų išieškojimo išleidus prekes, jis nustato materialinę normą. Todėl ši nuostata paprastai neturėtų būti taikoma iki jos įsigaliojimo buvusioms situacijoms.

21 Tačiau materialinės teisės Bendrijos taisyklės išimtinai gali būti aiškinamos kaip apimančios situacijas iki jų įsigaliojimo, kai iš jų turinio, tikslo ar struktūros aiškiai matyti, kad joms turi būti priskirtas toks poveikis (žr. 1981 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Salumi ir kt.*, 212/80–217/80, Rink. p. 2735, 9 punktą; 1993 m. liepos 15 d. Sprendimo *GruSa Fleisch*, C-34/92, Rink. p. I-4147, 22 punktą ir 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 119 punktą).

22 Reikia nurodyti, kad iš Reglamento Nr. 2700/2000 vienuoliktosios konstatuojamosios dalies matyti, jog Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto pakeitimu siekta konkrečiais atvejais, kai taikomi preferenciniai režimai, apibrėžti klaidos, kurią padaro muitinė, ir sąžiningo mokesčių mokėtojo sąvokas. Taigi šio straipsnio tikslas yra išaiškinti minėtas sąvokas, kurios jau buvo numatytos pradinėje minėto 220 straipsnio redakcijoje ir apibrėžtos Teisingumo Teismo praktikoje, jų nepakeičiant (žr., pavyzdžiui, 1996 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Faroe Seafood ir kt.*, C-153/94 ir C-204/94, Rink. p. I-2465, 92 ir 97 punktus; 2000 m. spalio 19 d. Sprendimo *Sommer*, C-15/99, Rink. p. I-8989, 35–37 punktus; 2001 m. spalio 11 d. Sprendimo *Wiliam Hinton & sons*, C-30/00, Rink. p. I-7511, 68–73 punktus ir minėto sprendimo *Illumitronica* 42 ir 43 punktus).

23 Todėl reikia konstatuoti, kad nauja Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 straipsnio b punkto redakcija turi iš esmės aiškinamąjį pobūdį, ir ją reikia taikyti situacijoms iki jo įsigaliojimo.

24 Vis dėlto toks materialinės teisės nuostatai pripažintas poveikis neturi kelti grėsmės pagrindiniams Bendrijos principams, būtent teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių principams, kuriais remiantis Bendrijos teisės aktai turi būti aiškūs ir numanomi teisės subjektams (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Salumi* ir kt. 10 punktą; 1982 m. vasario 10 d. Sprendimo *Bout*, 21/81, Rink. p. 381, 13 punktą; minėto sprendimo *GruSa Fleisch* 22 punktą ir 2005 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Goed Wonen*, C-376/02, Rink. p. I-3445, 33 punktą).

25 Šiuo atžvilgiu reikia pastebėti, pirma, kad iš Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB), iš dalies keičiančio Reglamentą Nr. 2913/92 (dokumentas

COM (99) 236 galutinis) pakeisto pasiūlymo 1 straipsnio ir aiškinamojo memorandumo išplaukia, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto naujas tekstas siekia labiau užtikrinti teisinį saugumą, padalindamas netikrumo riziką tarp importuotojo ir sistemos bei patikslindamas muitinės pareigas. Kita vertus, kaip nurodo generalinė advokatė savo išvados 32 punkte, naujas tekstas sustiprina atitinkamo ūkio subjekto teisėtų lūkesčių apsaugą, muitinėms padarius klaidas dėl trečiųjų šalių kilmės prekių preferencinio statuso.

26 Be to, nei teisinio saugumo principas, nei teisėtų lūkesčių principas nedraudžia taikyti situacijoms nagrinėjamos nuostatos iki jos įsigaliojimo.

27 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad Muitinės kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punktas yra taikomas atsiradusiai skolai muitinei, kurios išieškojimas išleidus prekes buvo pradėtas iki šio reglamento įsigaliojimo.

Dėl antro klausimo

28 Antrą klausimą sudaro dvi dalys. Pirmoje savo klausimo dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar kai atlikus prekių, kurioms buvo išduotas sertifikatas EUR.1, patikrinimą išleidus prekes, jų kilmė nebegali būti patvirtinta, šis sertifikatas yra „neteisingas sertifikatas“ Muitinės

kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto prasme. Antra klausimo dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar, jeigu taip nėra, suinteresuotoji šalis gali sėkmingai remtis šia nuostata.

29 Pirmiausia primintina, kad iš Protokolo Nr. 3 nuostatų išplaukia, jog Bendrijos ar Estijos kilmės produktams, pateikus sertifikatą EUR.1, kuris yra šios kilmės įrodymas, taikomas sutartyje numatytas preferencinis režimas.

30 Vis dėlto remiantis šio protokolo 32 straipsniu galima vykdyti kilmės įrodymų patikrinimą išleidus prekes, kai importuojančios šalies muitinė pagrįstai abejoja dėl dokumentų autentiškumo, atitinkamų prekių kilmės pobūdžio ar kitų šiame protokole numatytų reikalavimų atitikimo.

31 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad įmonėje *Lacto* atlikus patikrinimą išleidus prekes, išaiškėjo, kad pastaroji neišsaugojo originalų, įrodančių atitinkamų produktų kilmės pobūdį, ir kad, remiantis turima informacija, sviesto, kurį ji eksportavo, kilmė negalėjo būti nustatyta.

32 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad patikrinimo išleidus prekes tikslas yra patikrinti prieš tai išduotame EUR.1 sertifikate nurodytos kilmės tikslumą (1993 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Huygen ir kt.*, C-12/92, Rink. p. I-6381, 16 punktas ir 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Pascoal & Filhos*, C-97/95, Rink. p. I-4209, 30 punktas).

33 Mokesčių mokėtojui negali sukelti teisėtų lūkesčių sertifikatų EUR.1 galiojimas dėl to, kad valstybės narės muitinė iš pradžių juos patvirtino, atsižvelgiant į tai, kad šios institucijos vaidmuo, pirmą kartą patvirtinus deklaracijas, nesudaro kliūčių atlikti patikrinimą išleidus prekes (minėto sprendimo *Faroe Seafood ir kt.* 93 punktas).

34 Todėl kai patikrinimas išleidus prekes neleidžia patvirtinti sertifikate EUR.1 nurodytos prekės kilmės, darytina išvada, kad jos kilmė nežinoma, todėl sertifikatas EUR.1 ir preferencinis muitų tarifas buvo suteikti klaidingai (minėtų sprendimų *Huygen ir kt.* 17 ir 18 punktas bei *Faroe Seafood ir kt.* 16 punktas).

35 Šiomis aplinkybėmis reikia atsakyti į antro klausimo pirmą dalį taip, kad kai atlikus patikrinimą išleidus prekes, sertifikate EUR.1 nurodyta prekių kilmė nebegali būti patvirtinta, šis sertifikatas turi būti laikomas „neteisingu sertifikatu" Muitinės kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto, prasme.

36 Atsižvelgiant į atsakymą į antro klausimo pirmą dalį, nereikia atsakyti į šio klausimo antrą dalį.

Dėl trečio klausimo

37 Trečias klausimas susijęs su Muitinės kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiosios pastraipos išaiškinimu.

38 Pirmiausia prašymą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pateikęs teismas siekia sužinoti, kam tenka pareiga įrodyti, kad sertifikatas EUR.1 buvo išduotas remiantis neteisingais eksportuotojo pateiktais faktiniais duomenimis.

39 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad remiantis įprastomis pareigos įrodyti paskirstymo taisyklėmis, muitinė, norėdama remtis Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiosios pastraipos pradžia, kad galėtų vykdyti išieškojimą išleidus prekes, turi, pagrįsdama savo reikalavimą, pateikti įrodymus, kad neteisingi sertifikatai buvo išduoti dėl neteisingų eksportuotojo pateiktų faktų.

40 Vis dėlto iš nacionalinio teismo argumentų, pateiktų sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, matyti, kad šioje byloje muitinė neturėjo galimybės įrodyti, ar informacija, pateikta siekiant gauti sertifikatą EUR.1 buvo teisinga ar ne, nes eksportuotojas pas save neišsaugojo dokumentinių įrodymų, nepaisant iš Protokolo Nr. 3 28 straipsnio 1 dalies išplaukiančios pareigos bent trejus metus saugoti dokumentus, įrodančius atitinkamų prekių kilmę.

41 Be to, ūkio subjektai privalo savo sutartiniuose santykiuose imtis būtinų priemonių, kad apsisaugotų nuo išieškojimo išleidus prekes (minėto sprendimo *Pascoal & Filhos* 60 punktas).

42 Siekiant įgyvendinti patikrinimo išleidus prekes tikslą, tai yra patikrinti sertifikato EUR.1 autentiškumą ir tikslumą, šiuo atveju mokesčių mokėtojui tenka pareiga įrodyti, kad šie trečiosios valstybės valdžios institucijų išduoti sertifikatai buvo pagrįsti tiksliais faktiniais duomenimis.

43 Bet kuriuo atveju akivaizdu, kad Europos bendrija neatsako už importuotojų tiekėjų neteisingų veiksmų žalingas pasekmes (minėto sprendimo *Pascoal & Filhos* 59 punktas).

44 Antra, prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas nori sužinoti, kam tenka pareiga įrodyti, kad sertifikatą EUR.1 išdavusi muitinė aiškiai žinojo ar turėjo žinoti, kad prekės neatitinka preferenciniam režimui suteikti reikalingų sąlygų.

45 Šiuo atžvilgiu pakanka konstatuoti, kad tam, kas remiasi Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiosios pastraipos pabaigoje numatyta išimtimi, tenka pareiga įrodyti, kad buvo akivaizdu, jog šį sertifikatą išdavusi valdžios institucija žinojo ar turėjo žinoti, kad prekės neatitinka preferenciniam režimui suteikti reikalingų sąlygų.

46 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečią klausimą reikia atsakyti taip, kad tam, kas remiasi Muitinės kodekso, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiąja pastraipa, tenka pareiga pateikti jo reikalavimui patenkinti būtinų įrodymų. Todėl iš esmės muitinė, norinti remtis šio 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiosios pastraipos pradžia, kad galėtų vykdyti išieškojimą išleidus prekes, turi pateikti įrodymus, kad neteisingi sertifikatai buvo išduoti dėl netikslių eksportuotojo pateiktų faktinių duomenų. Tačiau kai tik dėl eksportuotojo kaltės muitinės negali pateikti būtinų įrodymų, kad sertifikatas EUR.1 buvo išduotas remiantis tiksliais ar netiksliais eksportuotojo pateiktais faktiniais duomenimis, muitų mokėtojui tenka pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas, kurį išdavė trečiosios šalies valdžios institucijos, buvo pagrįstas tiksliais faktiniais duomenimis.

Dėl ketvirto klausimo

47 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmą klausimą, į ketvirtą klausimą atsakyti nereikia.

Dėl išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punktas taikomas atsiradusiai skolai muitinei, kurios išieškojimas išleidus prekes buvo pradėtas iki šio reglamento įsigaliojimo.

2. **Kai atlikus patikrinimą išleidus prekes, prekių judėjimo sertifikate EUR.1 nurodyta prekių kilmė nebegali būti patvirtinta, šis sertifikatas turi būti laikomas „neteisingu sertifikatu“ Reglamento Nr. 2913/92, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto, prasme.**

3. **Tam, kas remiasi Reglamento Nr. 2913/92, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiąja pastraipa, tenka pareiga pateikti jo reikalavimui patenkinti būtinus įrodymus. Todėl iš esmės muitinė, norinti remtis šio 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečiosios pastraipos pradžia, kad galėtų vykdyti išieškojimą išleidus prekes, turi pateikti įrodymus, kad neteisingi sertifikatai buvo išduoti dėl netikslių eksportuotojo pateiktų faktinių duomenų. Tačiau kai tik dėl eksportuotojo kaltės muitinės negali pateikti būtinų įrodymų, kad prekių judėjimo sertifikatas EUR.1 buvo išduotas remiantis tiksliais ar netiksliais eksportuotojo pateiktais faktiniais duomenimis, muitų mokėtojui tenka pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas, išduotas trečiosios šalies valdžios institucijų, buvo pagrįstas tiksliais faktiniais duomenimis.**

Parašai.